

Το διαχρονικό ηθικοπνευματικό μήνυμα της 28ης Οκτωβρίου 1940

/ Γνώμες

• Γράφει ο Πάνος Ν. Αβραμόπουλος

Την 28 Οκτωβρίου 1940 το εκκρεμές της ιστορίας καλούσε και πάλι τον μαρτυρικό λαό των Ελλήνων, στο γνώριμο ραντεβού για τον υπερπάντων αγώνα. Η Ελλάς εδέχετο την ιταμή αξίωση του Ιταλών φασιστών για την παράδοση του εθνικού εδάφους. Και η απάντηση όμως γνωστή στη συνείδηση κάθε γνήσιας ελληνικής ψυχής. Γονιμοποιημένη από το διαχρονικό όραμα της ελευθερίας και της προάσπισης της ανθρώπινης αξιοπρέπειας και της δημοκρατίας, που μετέδωσαν οι Έλληνες στην οικουμένη, με τους ένδοξους και λαμπρηφόρους αγώνες τους. Αυτήν την απάντηση σάρκωσε με το ΟΧΙ του ο «απόγονος μαρτύρων» κατά τον ποιητή, Ιωάννης Μεταξάς. Την αποφράδα νύχτα της 28-ης Οκτώβρη, ο λαός της Αθήνας ξυπνούσε από το βόμβο των σειρήνων, μέσα στο ζόφο του κηρυχθέντος πολέμου. Το ραδιόφωνο καλούσε σε επιστράτευση τους Έλληνες και στην παγωμένη Πίνδο έπεφταν οι πρώτες κανονιές. Η αθάνατη ελληνική ψυχή όμως αποκρίθηκε με λεβεντιά στο κέλευσμα της ιστορίας. Με το τραγούδι στο στόμα οι επίστρατοι έφευγαν για το μέτωπο και η γλυκιά ευχή της μάνας, τους κατευόδωνε στο ραντεβού με τη ιστορία. Η Ευρώπη με κομμένη την ανάσα παρακολουθούσε τις

εξελιξίς και προκαθόριζε την έκβαση της άνισης μάχης. Πως θα μπορούσε η μικρή στρατιωτικά Ελλάδα να αντιμετωπίσει τα στίφη και της σιδερόφραχτες μεραρχίες των ιταλικών μελανοχιτώνων, που προσέρχονταν στον απρόκλητο πόλεμο, όχι μόνον με καθολική αριθμητική υπεροχή, αλλά και με στρατιωτικό εξοπλισμό μακράν ογκωδέστερο και πιο σύγχρονο; Δεν είχαν σταθμίσει όμως την αδούλωτη ελληνική ψυχή και πως η ύλη είναι ανίσχυρη μπροστά στο πνεύμα.

Πόσο ωραία εξάλλου αποτύπωσε αυτή την λογική αντινομία ο ποιητής. «Η μεγαλοσύνη των λαών δεν μετριέται με το στρέμμα, με της καρδιάς το πύρωμα μετριέται και το αίμα». Οι Έλληνες απέκρυσαν με σθένος, ηρωισμό και αυτοθυσία ανείπωτη, στη παγωμένη Πίνδο την ιταλική επίθεση και διατράνωσαν στην ανθρωπότητα την ακλόνητη πεποίθησή τους, να προασπίσουν μέχρι τελευταίας ρανίδας αίματος τα πατρία εδάφη. Και ήταν αυτός ο απερίγραπτος ηρωισμός τους που εξώθησε τον μεγάλο Ουίνστον Τσώρτσιλ να αναφωνήσει «Κάποτε λέγαμε ότι οι Έλληνες πολεμούν σαν ήρωες. Από σήμερα θα λέμε ότι οι ήρωες πολεμούν σαν Έλληνες». Μια ακόμα σελίδα δόξας και ηρωισμού γράφονταν από την αδούλωτη ελληνική ψυχή και λεβεντιά, στο πάνθεον της ιστορίας. Ανάλογη με αυτές που μόνον Έλληνες με το απaráμιλλο πατριωτικό τους φρόνημα και την απαρασάλευτη πίστη τους στις ιδέες της ανθρώπινης αξιοπρέπειας, της ελευθερίας και της δημοκρατίας, ημπορούν να γράφουν. Πλάι στα άλλα μεγάλα ιστορικά ορόσημα του έθνους. Στο χώμα του Μαραθώνα, τα νερά της Σαλαμίνας, τις Θερμοπύλες, το Μανιάκι και την Αλαμάννα. Στα παντοτινά ηθικοπνευματικά σύμβολα χρέους και τιμής προς την πατρίδα. Αυτό όμως είναι το πεπρωμένο της ένδοξης φυλής των Ελλήνων στην αχανή λεωφόρο του χρόνου.

Αυτή είναι η εθνική μας ταυτότητα και ιδιοσυστασία. Θυσίες, ολοκαυτώματα, ηρωισμός και αίμα. Είναι η ιστορική εντολή που αείποτε έχουμε, να αντιμετωπίζουμε επιβουλές και να δημιουργούμε εποποιίες, διδάσκοντες του λαού πως «οι δούλοι γίνονται ελεύθεροι». Και σ' αυτόν τον υπερπάντων αγώνα δεν θα μπορούσε παρά να δώσει το δυναμικό παρών όπως πάντοτε έπραξε σε δύσκολες ώρες της ιστορίας και η ελλαδική εκκλησία. Αμέσως κιόλας από την επιστράτευση, η Αρχιεπισκοπή Αθηνών οργάνωσε εράνους για τις οικογένειες των στρατευμένων. Το Ιερό ίδρυμα της Παναγίας της Τήνου, εκποίησε τιμαλφή της Μεγαλόχαρης και πρόσφερε 5.000.000 δρχ στον ελληνικό στρατό, ενώ πλειάδα λαμπρών κληρικών επιστρατεύτηκαν ως στρατιωτικοί ιερείς και πότισαν με το αίμα τους την εποποιία της Πίνδου. Η ιστορική απόκρουση του φασισμού στα βουνά της Βορείου Ηπείρου, δεν ήταν απλά μια επιτυχημένη στρατιωτική απάντηση σε έναν άνισο αγώνα. Και τούτο διότι μόνον η βιβλική περιγραφή της μάχης μεταξύ Δαβίδ και Γολιάθ, μπορεί να δώσει το αληθινό μέτρο σύγκρισης. Η άσβηστη όμως φλόγα της ελευθερίας, πύρωνε την αδούλωτη ελληνική ψυχή για να δώσει ένα μάθημα πατριωτισμού και εθνικής αξιοπρέπειας στον αλαζόνα Ιταλό

κατακτητή. Και δεν ήταν αυτός αγώνας, μόνον αγώνας για την προάσπιση του εθνικού εδάφους. Ήταν πάνω από όλα αγώνας προάσπισης της ατίμητης πολιτισμικής κληρονομιάς των Ελλήνων. Αγώνας του πνεύματος και του πολιτισμού εναντίον της βαρβαρότητας. Γιατί πεποίθηση των τιμημένων μαχητών της Πίνδου ήταν, ότι τα σπουδαία και αθάνατα πνευματικά επιτεύγματα, τα εμπνέονται και τα υλοποιούν ελεύθεροι μόνον άνθρωποι. Υπήρξαν χρονικές περίοδοι που αρκετοί πολιτισμοί προσήγγισαν υψηλά επίπεδα ακμής. Χάθηκαν όμως από το προσκήνιο της ιστορίας διότι η βάση τους δεν ήταν πνευματική, αλλά είχε ως κέντρο την ύλη. Ο μοναδικός όμως ελληνικός πολιτισμός, επέζησε διαχρονικά μεταλαμπαδεύοντας αξίες και γονιμοποιώντας τους άλλους πολιτισμούς, διότι ήταν πρωτίστως πολιτισμός του πνεύματος, του ήθους και της άμιλλας. Ελαυνόμενοι από αυτές τις αδαμάντινες ηθικοπνευματικές μας παρακαταθήκες, οι δοξασμέ-νοι Έλληνες φαντάροι πάλεψαν, νικώντας το ανθρώπινο μέτρο στην παγωμένη Πίνδο, για να προασπίσουν τις προγονικές μας αξίες. Έτσι ο χαμένος ανθυπολοχαγός της Αλβανίας άφησε άσβηστο στον ιστορικού ρού, το αιματοβαμμένο από τα κρυοπαγήματα πέλμα του, στα άξενα και δυσπρόσιτα βουνά της Αλβανίας. Και έτσι δίδαξε την ανθρωπότητα πως η νίκη δεν στεφανώνει τους πολλούς. Αλλά αυτούς που έχουν το σθένος και την ηθική αρετή, υπο αντίξοες συνθήκες, να μάχονται για ιδανικά και αξίες. Η ιερή ωστόσο μέρα της 28-ης Οκτωβρίου, δεν πρέπει να αποτελεί μόνο μέρα εορτασμού και ιστορικής μνήμης. Αλλά και γόνιμο έναυσμα περισυλλογής και προβληματισμού, για το πως πορεύεται ο ελληνισμός απέναντι στις νέες προκλήσεις που συνθέτουν το παγκοσμιοποιημένο περιβάλλον μας. Μέρα όπου με μέτρο και φρόνηση όλοι οι φορείς της πνευματικής και πολιτικής μας ηγεσίας, θα πρέπει να αναζητήσουν ένα *modus vivendi*, μέσω του οποίου με σοβαρότητα και ευθύνη, φαντασία και ρεαλισμό, θα οδηγήσουν την πατρίδα μας στη λεωφόρο της προόδου και της ευημερίας, πλάι στους άλλους προοδευμένους λαούς της Ευρώπης.